

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0521U101537

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 31-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Аверіна Катерина Сергіївна

2. Averina Kateryna S.

Кваліфікація: 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Шифр наукової спеціальності: 13.00.01

Назва наукової спеціальності: Загальна педагогіка та історія педагогіки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 14-05-2021

Спеціальність за освітою: Соціальна педагогіка. Мова та література (англійська)

Місце роботи здобувача: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 58.053.01

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, буд. 2, м. Тернопіль, Тернопільський р-н., Тернопільська обл., 46027, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.35, 14.07

Тема дисертації:

1. Теоретико-методологічні засади розвитку соціальної активності майбутніх фахівців соціономічних професій.
2. Theoretical and methodological foundations of the social activity development in future socionomy specialists

Реферат:

1. У контексті досягнень сучасної педагогічної науки та освітніх викликів обґрунтовано теоретико-методологічні засади розвитку соціальної активності здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців соціономічних професій, виражені в сутнісному вигляді в концепції, авторській педагогічній системі та її моделі. Концепція дослідження, побудована на трьох концептах (теоретичному, методологічному і

технологічному), передбачає оптимізацію розвитку соціальної активності здобувачів вищої освіти за соціономічними професіями і його систематизацію з урахуванням сучасних змін у функціонуванні соціальної сфери та відповідно до запитів суспільства. Система розвитку соціальної активності майбутніх фахівців соціономічних професій розглядається як: цілеспрямовано організована, керована, багатофункціональна та відкрита педагогічна конструкція, комплекс каналів прямої і опосередкованої взаємодії викладачів і здобувачів вищої освіти задля реалізації визначених установок на соціальну активність; сукупність соціокультурних, психолого-педагогічних, організаційних та інших створених у закладі вищої освіти умов, що забезпечують позитивні зміни в підготовці здобувачів до соціально значущої діяльності. Базові компоненти авторської моделі педагогічної системи розвитку соціальної активності здобувачів охоплюють: теоретико-методологічний (ґрунтується на принципах системності, зв'язку теорії із соціальною практикою, об'єктивності, інтегративності, особистісного, діяльнісного, комунікативного, компетентнісного, аксіологічного, синергетичного та суб'єктного методологічних підходів); змістовий (знання, компетентності, що передбачені змістом освітньої програми; уміння й соціальний досвід, отримані під час навчальних та позанавчальних практик); організаційно-технологічний (форми, методи, засоби, технології розвитку соціальної активності здобувачів); критеріальний і результативний блоки (орієнтовані на кінцевий результат – підвищення рівня розвитку соціальної активності). Компоненти моделі відображають цілісність і системність урахування вимог до фахівців соціономічних професій, змісту розвитку соціальної активності здобувача, відповідності організації процесу і технологічних засобів цілепокладанню й орієнтації на результат – підвищення рівня розвитку соціальної активності здобувачів. Модель системи розвитку соціальної активності майбутніх фахівців соціономічних професій у процесі фахової підготовки в закладах вищої освіти реалізується на основі вибору і застосування освітніх технологій (універсальні, під якими розуміємо особистісно зорієнтовані, інтерактивні, проєктні, мультимедійні, тренінгові, проблемного навчання та ін., що є складниками макротехнологій; інформаційно-комунікаційні, соціально-виховні), упровадження організаційно-педагогічних умов, добору ефективних форм, методів, прийомів і засобів організації розвитку соціальної активності. У дисертації розвинуто дефініцію соціальної активності майбутніх фахівців соціономічних професій, яка трактується як категорія (загальне поняття), що відображає найсуттєвіші суперечності та взаємодію суспільних норм й індивідуальних потреб здобувача, і водночас є характеристикою його особистості, визначальною для групи професій типу «людина-людина». Соціальна активність майбутнього фахівця розглядається як стан й інтегративна властивість особистості, що виявляється в процесі професійної освіти в ініціюванні та здійсненні актів соціальної взаємодії задля конструктивного саморозвитку, перетворення навколишнього середовища, досягнення особистих і соціально орієнтованих цілей здобувача, опосередкованих характером його майбутньої професійної діяльності. Визначено структурно-функціональні та факторно-інтегративні характеристики розвитку соціальної активності майбутніх фахівців соціономічних професій у контексті педагогічного впливу освітнього середовища закладу вищої освіти. Встановлено об'єктивні та суб'єктивні критерії соціономічної діяльності задля розвитку соціальної активності, а саме: наявність спільної мети, супідрядність індивідуальних мотивів до дій та їхня реалізація через самоактуалізацію, що відтворює сукупність певних поглядів, настанов, потреб, цілей і цінностей особистості та виконує регулятивні функції в межах конкретної соціономічної професії.

2. In the context of the achievements of modern pedagogical science and educational challenges, the author substantiates the theoretical and methodological foundations of social activity of students – future specialists of socio-economic professions. These foundations are expressed in the concept, in the author's pedagogical system and its model. The research is based on three concepts (theoretical, methodological and technological). It involves optimization of the social activity development for students who specialize in socio-economic professions and it includes its systematization according to the modern changes in the functioning of the social sphere and according to society's demands. The system of social activity development of future socio-economic specialists is considered as follows: it is purposefully organized, managed, multifunctional and open pedagogical construction, a set of channels of direct and indirect interaction between teachers and students in order to realize certain

attitudes to social activity; it is a set of socio-cultural, psychological, pedagogical, organizational and other conditions created in the higher education institution and which provide positive changes in students' preparation for socially significant activities. The basic components of the author's model of the pedagogical system of students' social activity include: theoretical and methodological component (based on the principles of systematic, connection between theory and social practice, objectivity and integrity, as well as personal, activity, communicative, competence-based, axiological, synergetic and subjective methodological approaches); semantic component (knowledge, competencies provided by the content of the educational program; skills and social experience gained during educational and extracurricular practices); organizational and technological component (forms, methods, means, technologies of development of students' social activity); criteria and results blocks (focused on the final result – increasing the level of social activity development). The components of the model reflect the integrity and systematic character of the requirements for socionomy specialists, the content of the students' social activity development, the conformity of the process and technological means to goal setting and result orientation – increasing the level of students' social activity. The model of the system of social activity development of future socionomy specialists in the process of professional training in higher education institutions is realized on the basis of choice and application of pedagogical technologies (the universal ones which mean personality-oriented, interactive, project-like, multimedia, training, problem-based learning, etc. and which are components of macro-technology; information and communication, social and educational ones), the introduction of organizational and pedagogical conditions, the selection of effective forms, methods, techniques and means to organize the development of social activity. The dissertation develops the definition of social activity of future socionomy specialists which is interpreted as a category (a general concept) that reflects the most significant contradictions and interaction of social norms and individual needs of the student. At the same time it is a characteristic of the student's personality. Social activity of the future specialist is considered a state and integrative property of personality which is manifested in the process of vocational education while initiating and implementing acts of social interaction for constructive self-development, environmental transformation, achieving personal and social goals mediated by the nature of students' future professional activity. The author determines structural-functional and factor-integrative characteristics of the social activity development of future socionomy specialists in the context of the pedagogical influence of the educational environment at a higher education institution. The research study defines objective and subjective criteria of socionomic activity for the development of social activity, namely: the presence of a common goal, the subordination of individual motives to action and their implementation through self-actualization which reflects a set of certain views, guidelines, needs, goals and values of the individual, and performs regulatory functions within a particular socionomic profession.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Терещук Григорій Васильович
2. Tereshchuk Hryhorii Vasylovych

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Терещук Григорій Васильович
2. Tereshchuk Hryhorii Vasylovych

Кваліфікація: 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козубовська Ірина Василівна
2. Kozubovska Iryna Vasylivna

Кваліфікація: 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Караман Олена Леонідівна

2. Karaman Olena L.

Кваліфікація: 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галян Олена Іванівна

2. Galyan Olena Ivanivna

Кваліфікація: 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Терещук Григорій Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Степанюк Алла Василівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.